ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ 146 /ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 22 ມັງກອນ 2019

ລັດຖະດຳລັດ
ຂອງປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຄົນພິການ

- ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບເລກທີ 111/ສພຊ, ລົງວັນທີ 10 ທັນວາ 2018 ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຄົນພິການ;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບເລກທີ 03/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 08 ມັງກອນ 2019.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ:

ມາດຕາ 1 ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຄົນພິການ

ມາດຕາ 2 ລັດຖະດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ບຸນຍັງ ວໍລະຈິດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 111 /ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 10 / 12 / 18

ມະຕິ

ຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ

ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄົນພິການ

ອີງຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 53 ຂໍ້ 1 ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 11 ຂໍ້ 1.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 6 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VIII ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄົນພິການ ໃນວາລະກອງປະຊຸມ ຄັ້ງວັນທີ 10 ທັນວາ 2018.

ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ຕົກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄົນພິການ ດ້ວຍຄະແນນສຽງເຫັນດີເປັນສ່ວນຫຼາຍ.

ມາດຕາ 2 ມະຕິສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປານີ ຢາທໍ່ຕູ້

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 57 / ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 10 ທັນວາ 2018

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍຄົນພິການ

ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ວຽກງານຄົນພິການ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຄົນພິການ, ລົບລ້າງທຸກການຈຳແນກຕໍ່ຄົນພິການ, ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ຄົນພິການ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຕົນເອງ, ເພິ່ງຕົນເອງ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳທາງສັງຄົມ ແນໃສ່ຮັບປະກັນໃຫ້ຄົນພິການ ມີຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານ ການເມືອງ, ກົດໝາຍ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ຄອບຄົວ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດ.

ມາດຕາ 2 ຄົນພິການ

ຄົນພິການ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມບົກພ່ອງທາງດ້ານ ຮ່າງກາຍ, ການເບິ່ງເຫັນ, ການໄດ້ຍິນ ແລະ ການປາກເວົ້າ, ສະຕິປັນຍາ, ຄວາມຈື່ຈຳ ແລະ ດ້ານອື່ນ ບວກກັບສິ່ງກີດຂວາງ ຊຶ່ງເປັນອຸປະສັກໃນການເຄື່ອນໄຫວຊີວິດປະຈຳວັນ, ການຮຽນຮູ້ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳທາງສັງຄົມ ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

ມາດຕາ 3 ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. **ສິ່ງກີດຂວາງ** ໝາຍເຖິງ ສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ບໍ່ມີສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນພື້ນຖານ ສຳລັບຄົນພິການ ເປັນຕົ້ນ ທາງຍ່າງ, ທາງເນີນ, ຣາວຈັບ, ຫ້ອງນ້ຳ, ລົບ, ບ່ອນພັກຜ່ອນ, ສະຖານທີ່ຈອດລົດ, ສັນຍາລັກ, ອັກສອນນູນ, ເຄື່ອງໝາຍຊີ້ບອກ; ພຶດຕິກຳ, ທັດສະນະຄະຕິຂອງ ບຸກຄົນ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ເປັນການຈຳແນກຄົນພິການ;

2. **ການຈຳແນກຄົນພິການ** ໝາຍເຖິງ ການປະພຶດທີ່ເປັນການ ເຢາະເຢີ້ຍ, ສຽດສີ, ກີດກັ້ນ, ຈຳກັດ, ໂດດດ່ຽວ ແລະ ປະຕິເສດ ຕໍ່ຄົນພິການ;

3. **ການສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ປອດໄພ** ໝາຍເຖິງ ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ສະພາບແວດລ້ອມ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ປອດໄພ ໃຫ້ຄົນພິການ ເປັນຕົ້ນ ທາງຍ່າງ, ທາງເນີນ, ຮາວຈັບ, ຫ້ອງນ້ຳ, ລິບ, ບ່ອນພັກຜ່ອນ, ສະຖານທີ່ຈອດລົດ, ສັນຍາລັກ, ອັກສອນນູນ, ເຄື່ອງໝາຍຊີ້ບອກ;

4. **ເຄື່ອງຄ້ຳຊູ** ໝາຍເຖິງ ອຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ ສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົນພິການ ເປັນຕົ້ນ ອິງຄະທຽມ, ຫຼາບຂາທຽມ, ໄມ້ຄ້ຳເທົ້າ;

5. **ເຄື່ອງຊ່ວຍຊູ** ໝາຍເຖິງ ອຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ ສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງຄົນພິການ ເປັນຕົ້ນ ລໍ້ເລື່ອນ, ລໍ້ໂຍກ, ຫຼາບເລົາຄີງ;

6. **ສະຖານທີ່ສາທາລະນະ** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ໝົດທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳໃຊ້ ເປັນຕົ້ນ ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ວັດ, ສວນສາທາລະນະ, ແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ, ສະໜາມກິລາ, ສະໜາມບິນ, ທ່າເຮືອ, ຕະຫຼາດ, ສະຖານທີ່ຈອດລົດ, ປໍ້ານ້ຳມັນ, ສະຖານທີ່ຈັດງານ, ທະນາຄານ;

7. **ການເຂົ້າເຖິງ** ໝາຍເຖິງ ການໄດ້ຮັບການບໍລິການ ໂດຍປາສະຈາກການຂັດຂວາງ, ສິ່ງກີດຂວາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິ.

ມາດຕາ 4 ນະໂຍບາຍຂອງລັດ ກ່ຽວກັບວຽກງານຄົນພິການ

ລັດ ຖືສຳຄັນວຽກງານຄົນພິການ ດ້ວຍການປະກອບສ່ວນງົບປະມານ, ວັດຖຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ວຽກງານຄົນພິການ ເພື່ອໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສາມາດເຄື່ອນໄຫວ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ.

ລັດ ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ຄົນພິການມີອາຊີບທີ່ເໝາະສົມ, ມີການສ້າງຕັ້ງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ຂອງຄົນພິການ ແລະ ກອງທຶນຄົນພິການ ພ້ອມທັງສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ສັງຄົມ ເຂົ້າໃຈ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິຂອງຄົນພິການ.

ລັດ ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ຄົນພິການ, ປະກອບສ່ວນດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຄົນພິການ.

ມາດຕາ 5 ຫຼັກການ ກ່ຽວກັບວຽກງານຄົນພິການ

ວຽກງານຄົນພິການ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ;

2. ຄຸ້ມຄອງ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;

3. ຮັບປະກັນສິດສະເໝີພາບທາງດ້ານ ການເມືອງ, ກົດໝາຍ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ຄອບຄົວ ລະຫວ່າງຄົນພິການ ກັບຄົນອື່ນ;

4. ຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີການ ຈຳແນກ, ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ລ່ວງລະເມີດທາງ ເພດ, ຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ກຽດສັກສີ ລວມທັງການສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດຈາກຄົນພິການ;

5. ເຄົາລົບ ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ຄວາມສາມາດ, ຄວາມແຕກຕ່າງ ແລະ ຍອມຮັບຄົນພິການ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ໃນຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງມະນຸດ;

6. ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົນພິການ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ເຂົ້າໃນການປົກປ້ອງ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ພັດທະນາຄົນພິການ;

7. ປະຕິບັດສົນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາ ສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ມາດຕາ 6 ພັນທະ ກ່ຽວກັບວຽກງານຄົນພິການ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີພັນທະເຄົາລົບ ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ສິດ ຂອງຄົນພິການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ ພ້ອມທັງປະກອບສ່ວນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກງານຄົນພິການ.

ມາດຕາ 7 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ຄົນພິການ ລວມທັງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ພົວພັນກັບວຽກງານຄົນພິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 8 ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສົ່ງເສີມການພົວພັນຮ່ວມມືກັບ ຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານຄົນພິການ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານຄົນພິການ, ປະຕິບັດສົນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II
ປະເພດ ແລະ ສະຖິຕິ ຄົນພິການ
ໝວດທີ 1
ປະເພດຄົນພິການ

ມາດຕາ 9 ປະເພດຄົນພິການ

ປະເພດຄົນພິການ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ;
2. ທາງດ້ານການເບິ່ງເຫັນ;
3. ທາງດ້ານການໄດ້ຍິນ ແລະ ການປາກເວົ້າ;
4. ທາງດ້ານສະຕິປັນຍາ;
5. ທາງດ້ານຄວາມຈື່ຈຳ;
6. ທາງດ້ານອື່ນ.

ມາດຕາ 10 ຄົນພິການທາງດ້ານຮ່າງກາຍ

ຄົນພິການທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມບົກພ່ອງທາງດ້ານໂຄງສ້າງຂອງຮ່າງກາຍ ຊຶ່ງພາໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຄື່ອນໄຫວ ລວມທັງຄວາມບົກພ່ອງ ຫຼື ການສູນເສຍ ໜ້າທີ່ການຂອງອົງຄະ ເປັນຕົ້ນ ແຂນ, ຂາ.

ມາດຕາ 11 ຄົນພິການທາງດ້ານການເບິ່ງເຫັນ

ຄົນພິການທາງດ້ານການເບິ່ງເຫັນ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມບົກພ່ອງ ຫຼື ສູນເສຍຄວາມສາມາດ ໃນການເບິ່ງເຫັນ ເປັນຕົ້ນ ຕາບອດສະໜິດ, ຕາບອດສີ, ຕາຟາງ ຊຶ່ງພາໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເບິ່ງເຫັນ.

ມາດຕາ 12 ຄົນພິການທາງດ້ານການໄດ້ຍິນ ແລະ ການປາກເວົ້າ

ຄົນພິການທາງດ້ານການໄດ້ຍິນ ແລະ ການປາກເວົ້າ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມບົກພ່ອງ ຫຼື ສູນເສຍຄວາມສາມາດ ໃນການໄດ້ຍິນ ແລະ ການປາກເວົ້າ ເປັນຕົ້ນ ຫູໜວກ, ຫູຕຶງ, ປາກກືກ, ປາກເພ້ຍ, ປາກອອກສຽງບໍ່ແຈ້ງ ຊຶ່ງພາໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ ແລະ ການສື່ສານ.

ມາດຕາ 13 ຄົນພິການທາງດ້ານສະຕິປັນຍາ

ຄົນພິການທາງດ້ານສະຕິປັນຍາ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີການພັດທະນາທາງສະໝອງຊ້າກວ່າປົກກະຕິ, ມີຂໍ້ຈຳກັດ ໃນການເຄື່ອນໄຫວຊີວິດປະຈຳວັນ ຫຼື ການເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳທາງສັງຄົມ.

ມາດຕາ 14 ຄົນພິການທາງດ້ານຄວາມຈື່ຈຳ

ຄົນພິການທາງດ້ານຄວາມຈື່ຈຳ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີສະຕິບໍ່ສົມບູນ ເປັນຕົ້ນ ການຮຽນຮູ້, ການຮັບຮູ້ ແລະ ອາລົມຈິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຕະຫຼອດ.

ໝວດທີ 2
ສະຖິຕິ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນ ຄົນພິການ

ມາດຕາ 15 ສະຖິຕິ

ສະຖິຕິຄົນພິການ ແມ່ນ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຕົວເລກ ທີ່ສ່ອງແສງເຖິງສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ກ່ຽວກັບຄົນພິການ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເປັນຕົ້ນ ຈຳນວນ ແລະ ປະເພດ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ເພດ, ອາຍຸ, ການສຶກສາ, ການມີວຽກເຮັດງານທຳ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງຄົນພິການ ເພື່ອໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານຄົນພິການ.

ມາດຕາ 16 ການເກັບກຳສະຖິຕິ

ການເກັບກຳສະຖິຕິຄົນພິການ ແມ່ນ ການບັນທຶກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄົນພິການ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການສຳພາດ, ເກັບກຳ, ສັງລວມ, ປຸງແຕ່ງ, ວິໄຈ ແລະ ວິເຄາະ ຕາມຫຼັກວິທະຍາສາດທາງດ້ານສະຖິຕິ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະຖິຕິ.

ມາດຕາ 17 ການຂຶ້ນທະບຽນຄົນພິການ

ການຂຶ້ນທະບຽນຄົນພິການ ແມ່ນ ການບັນທຶກເອົາຂໍ້ມູນຄົນພິການ ທີ່ເປັນພົນລະເມືອງລາວ ເຂົ້າໃນລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ຄົນພິການ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານຄົນພິການ.

ໃນການຂຶ້ນທະບຽນຄົນພິການນັ້ນ ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານຄົນພິການ ຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການພາຍໃນ, ຂະແໜງການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 18 ບັດຄົນພິການ

ບັດຄົນພິການ ແມ່ນ ເອກະສານທີ່ຢັ້ງຢືນສະຖານະພາບຂອງຄົນພິການ ຊຶ່ງເປັນພົນລະເມືອງລາວທີ່ປະກອບມີຂໍ້ມູນຂອງຄົນພິການ ເປັນຕົ້ນ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ວັນ, ເດືອນ, ປີ ເກີດ, ເພດ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ປະເພດຄົນພິການ.

ພາກທີ III
ຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຄົນພິການ
ໝວດທີ 1
ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ

ມາດຕາ 19 ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ

ຄົນພິການໂດຍບໍ່ຈຳແນກ ເພດ, ໄວ, ຖານະທາງສັງຄົມ, ລະດັບການສຶກສາ, ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຊົນເຜົ່າ ລວມທັງສາເຫດຂອງຄວາມພິການ ລ້ວນແຕ່ມີຄວາມສະເໝີພາບກັບຄົນອື່ນທາງດ້ານ ການເມືອງ, ກົດໝາຍ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ, ຄອບຄົວ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 20 ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານການເມືອງ

ຄົນພິການ ມີຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານການເມືອງ ເຊັ່ນ ການເລືອກຕັ້ງ, ການສະໝັກຮັບເລືອກຕັ້ງ, ການເຂົ້າຮ່ວມເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ, ປຶກສາຫາລື, ຕົກລົງບັນຫາສຳຄັນຂອງຊາດ, ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ດຳລົງຕຳແໜ່ງໃດໜຶ່ງ ຕາມມາດຕະຖານ, ເງື່ອນໄຂ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 21 ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານກົດໝາຍ

ຄົນພິການ ມີຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານກົດໝາຍ ຢ່າງເທົ່າທຽມກັບຄົນອື່ນ ໃນການສະເໜີ, ການຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ການຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳ ລວມທັງການເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດ ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 22 ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ

ຄົນພິການ ມີຄວາມສະເໝີພາບ ໃນການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ເຊັ່ນ ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ, ການດຳເນີນທຸລະກິດ, ການຄ້າ, ການບໍລິການ, ການເຄື່ອນໄຫວ ກິລາ-ກາຍ

ຍະກຳ, ສິລະປະວັນນະຄະດີ, ຮີດຄອງປະເພນີ, ຄົ້ນຄວ້າປະດິດສ້າງທາງດ້ານເຕັກນິກ, ວິທະຍາສາດ ຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດຕົວຈິງ.

ມາດຕາ 23 ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານຄອບຄົວ

ຄົນພິການ ມີຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັບສະມາຊິກທຸກຄົນໃນຄອບຄົວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 24 ຄວາມສະເໝີພາບໃນກໍລະນີ ສຸກເສີນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງ

ໃນກໍລະນີ ສຸກເສີນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງ ທາງທຳມະຊາດ ຫຼື ສັງຄົມ ຄົນພິການ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທຳ ຢ່າງສະເໝີພາບກັບຄົນອື່ນ.

ໝວດທີ 2
ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຄົນພິການ

ມາດຕາ 25 ສິດຂອງຄົນພິການ

ຄົນພິການ ມີ ສິດພື້ນຖານ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳລົງຊີວິດຢ່າງເປັນເອກະລາດ, ປອດໄພ ແລະ ຢູ່ຮ່ວມກັບຊຸມຊົນຢ່າງເທົ່າທຽມ;
2. ໄດ້ຮັບການດູແລ, ປິ່ນປົວ ແລະ ຟື້ນຟູສຸຂະພາບ;
3. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ;
4. ໄດ້ຮັບການສຶກສາ, ຝຶກວິຊາຊີບ, ມີວຽກເຮັດງານທຳ, ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ເຄື່ອນໄຫວ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ສິລະປະວັນນະຄະດີ, ວັດທະນະທຳ, ເຂົ້າເຖິງອາຄານ ສະຖານທີ່, ການຂົນສົ່ງສາທາລະນະ ແລະ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ;
5. ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມໃນການນຳໃຊ້ຫົວຄິດປະດິດສ້າງ ແລະ ພອນສະຫວັນຂອງຕົນ ເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີທັນສະໄໝ ແລະ ຜະລິດວັດຖຸປະກອນ ຮັບໃຊ້ສັງຄົມ;
6. ປະກອບຄຳເຫັນທີ່ພົວພັນເຖິງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ ລວມທັງຜົນປະໂຫຍດຂອງປະເທດຊາດ ແລະ ສັງຄົມ;
7. ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນ ອາກອນ, ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
8. ນຳໃຊ້ສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 26 ພັນທະຂອງຄົນພິການ

ຄົນພິການ ມີພັນທະ ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດ ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຕາມຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຕົວຈິງຂອງຕົນ.

ພາກທີ IV
ການປົກປ້ອງ ແລະ ພັດທະນາ ຄົນພິການ
ໝວດທີ 1
ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມພິການ, ການປິ່ນປົວ ແລະ ການຟື້ນຟູສຸຂະພາບ

ມາດຕາ 27 ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມພິການ

ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມພິການ ແມ່ນ ຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມພິການ ໂດຍ ກໍາເນີດ, ພະຍາດ, ອຸບປະຕິເຫດ ຫຼື ສາເຫດອື່ນ.

ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມພິການ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ໂຄສະນາປຸກຈິດສໍານຶກ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມພິການ;
2. ໃຫ້ການແນະນໍາ ແລະ ເບິ່ງແຍງທາງການແພດ ເປັນຕົ້ນ ກ່ອນຖືພາ, ກໍາລັງຖືພາ, ອອກລູກ ແລະ ຫຼັງອອກລູກ;
3. ໃຫ້ວັກຊີນກັນພະຍາດ;
4. ປະຕິບັດນະໂຍບາຍໂພຊະນາການ ເພື່ອຄວາມຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເດັກ;
5. ປິ່ນປົວ ແລະ ຟື້ນຟູສຸຂະພາບ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ທັນເວລາ;
6. ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດ ອຸບປະຕິເຫດຕາມເສັ້ນທາງ, ອຸບປະຕິເຫດແຮງງານ, ອຸບປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ອຸບປະຕິເຫດອື່ນ.

ມາດຕາ 28 ການປິ່ນປົວສຸຂະພາບ

ຄົນພິການ ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວສຸຂະພາບ ເປັນຕົ້ນ ການກັນພະຍາດ, ການກວດ ແລະ ວິເຄາະພະຍາດ ຢູ່ໂຮງໝໍ, ສຸກສາລາ, ຫ້ອງກວດພະຍາດ ແລະ ສະຖານທີ່ບໍາບັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຄົນພິການ ທີ່ທຸກຍາກ, ອະນາຖາ ແລະ ຄົນພິການທີ່ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍຕົນເອງໄດ້ ແລະ ບໍ່ມີຜູ້ດູແລ ຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນ ຄ່າບໍລິການປິ່ນປົວ.

ມາດຕາ 29 ການຟື້ນຟູສຸຂະພາບ

ຄົນພິການ ໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູ, ການບໍາບັດທາງດ້ານ ຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ການບໍລິການດ້ານການຜ່າຕັດ, ດັດແປງ ແລະ ຕົບແຕ່ງ ຮ່າງກາຍ, ການສະໜອງ ອຸປະກອນ, ເຄື່ອງຄໍ້າຊູ ແລະ ເຄື່ອງຊ່ວຍຊູ ຕາມຫຼັກການແພດ.

ໃນການຟື້ນຟູສຸຂະພາບ ຕ້ອງມີການປະສານສົມທົບກັນ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ເປັນຕົ້ນ ການຟື້ນຟູ ຢູ່ໂຮງໝໍ, ສູນການແພດຟື້ນຟູໜ້າທີ່ການ, ການຟື້ນຟູ ຢູ່ ຊຸມຊົນ ແລະ ຄອບຄົວ.

ຄົນພິການ ທີ່ທຸກຍາກ, ອະນາຖາ ແລະ ຄົນພິການທີ່ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍຕົນເອງໄດ້ ແລະ ບໍ່ມີຜູ້ດູແລ ຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນ ຄ່າບໍລິການຟື້ນຟູ, ບໍາບັດ, ອຸປະກອນ, ເຄື່ອງຄໍ້າຊູ ແລະ ເຄື່ອງຊ່ວຍຊູ.